
Fra: QuestBack <noreply@questback.com>
Sendt: 5. juli 2018 15:01
Til: KD-RETHOS
Emne: Respons på Høring RETHOS fase1

- Høringssvaret kommer fra
 - Statlig etat
- Navn på avsender av høringen (hvilket universitet/høyskole, kommune, statlig etat, brukerorganisasjon osv.)
 - Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet
- Hvilke retningslinjer vil du gi innspill på? (her velger du alle de retningslinjene du vil gi innspill på. Det må velges minst en.)
 - Barnevernspedagogutdanningen
 - Ergoterapeututdanningen
 - Fysioterapeututdanningen
 - Radiografutdanningen
 - Sosionomutdanningen
 - Sykepleierutdanningen
 - Vernepleierutdanningen
- Barnevernspedagogutdanningen: I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr i 'svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - 3
- Begrunn svaret
 - Hovedinnretningen på retningslinjene viser at utdanningen er innrettet for å møte fremtidige kompetansebehov i barnevernet. Men for at denne innretningen skal bli enda tydeligere har vi flere innspill som har til formål å spisse retningslinjene. Av Regjeringens kompetansestrategi for det kommunale barnevernet – «Mer kunnskap – bedre barnevern» fremgår det at utdanningstilbudet skal være tilpasset behovene i barnevernet, og kravene til kompetanse skal bli tydeligere. Bufdir mener at utdanninger som kvalifiserer til arbeid i barnevernet bør være tilpasset kompetansebehovet i barnevernet, og integrere teori og praksis. I barnevernet er det behov

for tjenesteutøvere som har en kompetanse med en forutsigbar kompetanseprofil, samt at hovedparten av de ansatte har særskilt kunnskap om barn og unge. I det videre vil vi beskrive hva som etter tjenestenes behov bør være prioriterte områder i barnevernspedagogutdanningen. Deretter vil vi se på strukturen knyttet til beskrivelse av kandidatenes sluttferdigheter. Bufdir arbeider med å definere hva som skal legges vekt på i arbeidet med å undersøke barnets livs- og omsorgssituasjon. I dette arbeidet er barns grunnleggende behov kategorisert langs tre dimensjoner, hvor hver dimensjon har flere underliggende områder: - Barnets utvikling består av fire utviklingsområder hos barnet: helse, barnehage og skole, følelser og oppførsel, og venner og fritid. Områdene utgår fra et medisinsk, pedagogisk, psykologisk og sosialt perspektiv på barns utvikling. - Foreldrenes omsorgskapasitet beskrives ved hjelp av fire ulike områder: grunnleggende omsorg, stimulering og veiledning, følelsesmessig tilgjengelighet, og beskyttelse. - Familie og miljø utgjør de omgivelsene som barnet og foreldrene befinner seg i, og er inndelt i tre ulike områder: familieforhold, bolig, økonomi og arbeid, og nettverk og sosial integrering. Stolpene som barnevernspedagogens profesjonalitet bør bygge på må omhandle barnevernsfaglig kompetanse, forstått som å sørge for at barn har utviklingsfremmende omsorgsbetingelser/livs-betingelser og får sine rettigheter oppfylt jf. barnekonvensjonen, der særlig medvirkningsperspektivet er viktig. Også NOKUT påpeker i sin tilsynsrapport at «[d]en barnevernsfaglige kompetansen bør være naturlig gjennomgående i alle elementer av utdanningen». Dette inkluderer vurderinger av barnets beste på bakgrunn av de tre foregående punktene, samt profesjonelle handlinger/endringsarbeid som sikrer barnets beste: - Barns utvikling på alle måter – fra foster til voksenalder - Barns medvirkning i et bredt perspektiv - Foreldres medvirkning i et bredt perspektiv - Kommunikasjon med barn – å skape mestringsbyggende relasjoner med barn - Kommunikasjon og relasjonsbygging med voksne - Omsorgsbetingelser for barn - Omsorgsvurderinger - Livsbetingelser for ungdom - Foreldres livsbetingelser og påvirkning på omsorgskapasitet - Motivasjonsarbeid, endringsarbeid (myndiggjøring og

nettverksmobilisering) og tiltaksarbeid - Familie- og nettverksorientering - Relevante verktøy og tilnærminger innenfor kartlegging, endringsarbeid osv. Den barnevernfaglige kompetansen bygger på flere fag, blant annet: juss, utviklingspsykologi, sosiologi, pedagogikk og sosialpedagogikk. Når de planmessig er organisert sammen i utdanningsløpet, vil disse fagene gi viktige bidrag til temaene nevnt over. Videre synes læringsutbyttebeskrivelsene knyttet til ferdigheter å være ustrukturerte. Dersom de skal være styrende for utdanningenes innhold, bør sluttferdighetene tydeliggjøres ved å detaljeres og kategoriseres ytterligere. Eksempelvis kan det gjøres slik: - Anvendelse av kunnskap knyttet til: a) Samarbeid med det enkelte barn og deres foreldre. Oppøve kunnskap og ferdigheter til å: - samtale med barn og unge - samtale med foreldre, familie og nettverk - kartlegge barns behov for hjelp - kartlegge foreldrenes omsorgskapasitet - samarbeide m

- I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'i svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - 3
- Begrunn svaret
 - Tilsyn har ved flere anledninger vist at barnets rett til medvirkning i barnevernet ikke blir tilstrekkelig ivaretatt. Det stilles stadig høyere krav til barnevernet og barn har mer komplekse behov. Barns rett til å medvirke har de siste årene blitt styrket i lovverket. Barnevernet trenger å vite mer om hvordan barnevernfaglig og juridisk kunnskap kan anvendes for å sikre barns medvirkning, herunder også dokumentasjon av vurderinger knyttet til barnets beste og barnets medvirkning. Retningslinjene gjenspeiler ikke dette i stor nok grad. En av barnevernets kjerneoppgaver er å avdekke omsorgssvikt. Bufdirs kompetansekartlegging viser at kompetansen i tjenesten ikke er fleksibel og dyptgående nok til å ivareta ulike typer foreldre og utfordringer. Det er kompetansemangler knyttet til å vurdere omsorg hos foreldre med annen sosial, kulturell eller erfaringsmessig bakgrunn og også manglende kompetanse til å identifisere ulike former for funksjonsnedsettelse. Det er også av stor betydning for brukerne at barnevernsansatte har kompetanse i å samtale med

barn, forstå barnets behov ut i fra deres kontekst, og å skape mestringsbyggende relasjoner med barn. Vi viser for øvrig til vårt svar vedrørende om retningslinjene er i tråd med tjenestenes behov.

- Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'
 - 9
- Begrunn svaret
 - Bufdir ser det som en klar mangel at retningslinjene ikke tar utgangspunkt i noen prioriterte kunnskapsområder. Kunnskapsområdene fungerer som en tydeliggjøring av utdanningenes profil. En slik tydeliggjøring vil kunne bidra til mindre uønsket variasjon mellom de ulike institusjonene, og motsatt: dersom programgruppa ikke definerer utdanningens grunnpilarer og profil gjennom kunnskapsområder, vil det kunne tillate fortsatt store ulikheter mellom utdanningene og i verste fall føre til mer uønsket variasjon. Bufdir mener derfor at det må gjøres obligatorisk for programgruppene å definere noen klare kunnskapsområder for hver enkelt grunnutdanning. Her er retningslinjene for sykepleierutdanningen et godt eksempel. Selv om Bufdir ser at inndeling i kunnskapsområder må til for å tydeliggjøre utdanningenes profil, er vi allikevel bekymret for at den overordnede lyden på retningslinjene ikke vil kunne bidra til mindre uønsket variasjon mellom studiestedene. Bufdir støtter en overgang fra input- til outputstyring av utdanningene, og aksepterer at læringsutbyttebeskrivelser på programnivå vil måtte være av noe overordnet art. Dog ser vi at LUBene slik de foreslås i retningslinjene er så overordnede at de gir uhensiktsmessig stort rom for variasjon. Det vil bli krevende for institusjonene å utarbeide utdanninger som er like nok til at oppbygning og struktur er gjenkjennelig fra utdanningsinstitusjon til utdanningsinstitusjon. Og det vil fortsatt være vanskelig for avtakertjenestene å ha et godt bilde av hva som særpreger den enkelte profesjon. Dette gjelder i særdeleshet for barnevern og sosialt arbeid, der den enkelte grunnutdanning kan

varierte stort fra institusjon til institusjon, men der vi også ser at de to grunnutdanningene tidvis er uhensiktsmessig like hverandre.

- Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?
 - Generelle mangler: Barnevernspedagogen har i lang tid utgjort et flertall av de ansatte i barnevernet, noe som har vært særlig nyttig på bakgrunn av denne profesjonens innretning mot barn, deres utvikling og omsorgsbetingelser. Det har imidlertid over tid vært en utfordring for tjenestene at utdanningen har hatt ulik innretning og innhold fra utdanningsinstitusjon til utdanningsinstitusjon, og arbeidsgivere har tidvis opplevd det som uforutsigbart både hva slags kompetanse nyutdannede har og om kompetansen er relevant nok for arbeid i barnevernet. De foreslåtte retningslinjene ser ikke ut til å tydeliggjøre barnevernspedagogenes kompetanseprofil. Retningslinjene er ikke delt opp i tematiske hovedområder, og de 22 underpunktene framstår som uprioriterte og uhensiktsmessig vidt omfattende. Bufdir anbefaler å se til retningslinjen for sykepleierutdanningen som et eksempel på en godt strukturert og tydelig retningslinje. LUBene ser også ut til å være mindre rettet mot barn og unge enn i dag, og flere grunnleggende perspektiver for barnevernsarbeid mangler. Videre er kunnskapsnivået for lavt, for eksempel ved at noe av tematikken det kreves «kjennskap til» burde ha vært krevet «kunnskap om». Det er også mangler hva gjelder systemforståelse, tverrfaglig samhandling og bredere samfunnskunnskap. Konkrete innspill: Bufdir har gjennomført en kompetansekartlegging som beskriver kompetansebehovet i det kommunale barnevernet, og har gjennom dette identifisert flere kompetansemangler i barnevernstjenestene. Vi finner mangler i metode-, systematikk- og analysekompetanse hvilket gir utslag i mange ulike deler av barnevernets arbeid. Videre finner vi kompetansemangler i enkelte av barnevernets kjerneoppgaver, herunder å avdekke omsorgssvikt. Et gjennomgående mønster er også at kompetansen er god når vi ser på oppgavene på overordnet nivå, men dette nyanseres når vi spør om kompetanse rettet mot spesifikke målgrupper eller ulike typer foreldre og barn, f.eks. minoritetsfamilier. Vi finner videre kompetansemangler i medvirkning og samarbeid med barn, og i forvaltnings- og juridisk kompetanse. Til

sist identifiserer vi mangler knyttet til ledelse i barnevernstjenesten. Oppsummert har forslaget til retningslinjer mangler knyttet til: - Barneperspektivet og samtaler med barn - Medvirkning - Tilknytning - Forsvarlige tjenester (begrepet framgår kun én gang, dette er for svakt) - Rettssikkerhet - Familie og nettverksarbeid (punkt 22): Dette er ikke i tråd med barnevernlovens bestemmelser om rekruttering av fosterhjem i slekt og nettverk. Den økte satsingen på familie- og nettverksarbeid må gjenspeiles i grunnutdanningene. - Systematisk arbeid, rutiner og rapportering - Juss, juridisk metode og dokumentasjon: Barnevernet forvalter noen av de sterkeste inngrep en stat kan gjøre i enkeltindividers liv. Beslutninger som fattes av barnevernstjenesten må holde høy kvalitet, og tilsier en særskilt kompetanse om rettssikkerhet og forvaltning. Flere tilsyn viser at det er store mangler når det gjelder dokumentasjon i barnevernstjenestene, både når det gjelder dokumentasjon av vurdering og dokumentasjon av barns synspunkt. Svikt i barnevernstjenestene skyldes i hovedsak mangelfull kunnskap om regelverk, mangelfull dokumentasjon av barnevernsfaglige vurderinger og mangelfull styring og ledelse av tjenestene. Det er viktig at retningslinjene er så konkrete at en sikrer at kandidatene har kunnskap om relevant lovverk som barnevernloven, forvaltningsloven og FNs barnekonvensjon, og har kjennskap til andre relevante lovverk. Videre må kandidatene kunne anvende lovverket i sine vurderinger og i konkrete saker, og ivareta barn og familiers rettssikkerhet. Bufdir ser behov for en nasjonal standard for jusskompetanse på et mer operasjonalisert nivå enn hva som framkommer i retningslinjene, for både barnevernspedagog- og sosionomutdanningene.

- Er beskrivelsen av den delen av utdanningen som foregår i praksis (praksisstudiet) hensiktsmessig og gjennomførbar?
 - Nei
- Begrunn svaret
 - Formålet med praksis er at studentene integrer kunnskap i sine profesjonelle handlinger, og jobber aktivt med å utvikle sin handlingskompetanse, sin analytiske refleksjon og evne til samhandling med barn, unge og foreldre og samarbeidspartnere.

Arbeid med rolleforståelse i praksiskontekst er viktig. Bufdir mener det ikke bør være valgfritt å beskrive praksisdelen i retningslinjene, og anbefaler at det etableres en standard for beskrivelse av praksisdelen i grunnutdanningene. Det er i dag alt for store variasjoner mellom utdanningsinstitusjonene hva gjelder praksisstudier. Gitt praksisstudienes sentrale rolle i profesjonsstudier som er så sterkt knyttet til tjenesteutøvelse, er dette et område der man bør tilstrebe en nasjonal standard og kvalitetsnivå. Formuleringene i forskrift om felles innhold ivaretar ikke dette behovet i tilstrekkelig grad. Praksisdelen i retningslinjene bør si noe om minimum omfang og type praksis. Det bør også være en minstestandard for omfang av veiledning under praksisstudiene, veileders kompetanse og praksisstudienes relevans for utdanningen. Dernest bør praksisdelen være tilknyttet noen spesifikke læringsutbyttebeskrivelser.

- I hvilken grad er omfanget på retningslinjen gjennomførbart innenfor rammene av en 3-årig bachelorutdanningen? Besvar på en skala fra 1-5 der '1' er 'alt for lite omfattende' og '5' er 'alt for omfattende'
 - Vet ikke
- Begrunn svaret
 - Retningslinjene, og våre tilbakemeldinger på disse, tar i stor grad for seg grunnleggende kompetansebehov i barnevernet. På bakgrunn av kompetansekartleggingen ser vi imidlertid at en stor andel barnevernsansatte melder om at de ikke har sentrale deler av denne kompetansen i dag, tross relevante grunn- og videreutdanninger. Bufdir savner en vurdering av hva som skal til for at man skal oppnå læringsutbyttet som skisseres. Videre er det påpekt fra flere hold at barnevernets helhetlige kompetansebehov vanskelig kan dekkes innenfor treårig grunnutdanning. Regjeringen har satt som mål at andelen ansatte i barnevernet med masterutdanning skal økes. Bufdir mener derfor at første setning under «Formål» må justeres, da setningen kan forstås som at barnevernspedagogene alene skal kunne sikre identifisering av behov og gi hjelp til barn, unge og deres familier. I direktoratets vurdering er det behov for spesialisert kompetanse knyttet til flere av barnevernets arbeidsoppgaver. Slik spesialisert kompetanse fordrer utdanning utover grunnutdanning.

Bufdir arbeider for tiden med å utrede behov for master, kompetansekrav og autorisasjon for arbeid i barnevernet, og vil derfor kunne gi flere innspill når denne er ferdig.

- Er det andre høringsinnspill?
 - Kunnskapssyn: I læringsutbyttebeskrivelsene er det vanskelig å lese hvilket kunnskapssyn som legges til grunn. Er kunnskap i denne sammenhengen noe barnevernspedagogene skal besitte (kunnskap forstått som en beholdning – kunnskap forstått i et strukturperspektiv) eller er kunnskap noe som skapes i en prosess som skjer i handling og i praksis (et sosiokulturelt perspektiv på kunnskapsutvikling)? Dette er to ulike tilnærminger i synet på hvordan kunnskap skapes /utvikles, og vil kunne påvirke utbyttet av utdanningen. Begrepsbruk: I læringsutbyttebeskrivelsene brukes ulike begreper for å skille mellom omfanget som det forventes kunnskap, ferdigheter eller generell kompetanse i. Eksempelvis skilles det mellom «bred kunnskap om», «kunnskap om», «kjennskap til» og «tilegne seg kunnskap om». Når du har innsikt i for eksempel etiske problemstillinger og samiske barns rettigheter – er det «mer» enn bred kunnskap? Bufdir stiller spørsmålstegn ved hvorvidt operasjonaliseringen av disse nyansene er lik ved de ulike utdanningsstedene? Justering av fokus: Retningslinjen har fokus på forskningskunnskap om omsorgssvikt. Bufdir mener det er like viktig å ha oppdatert kunnskap om hva god omsorg er. Dette støttes av kompetansekartleggingen, som viser at barnevernsarbeidere mangler kompetanse til å utføre grunnleggende oppgaver. Tekstinnsnitt: I punkt 7 under Kunnskap bør det presiseres at en også skal ha kunnskap om andre relevante tjenesters lovverk utover velferdsforvaltningen, der disse har betydning for barnevernets arbeid. Dette kan for eksempel omfatte straffelovens bestemmelser om familievold og seksuelle overgrep, kriminalomsorgsloven og lov om konfliktrådsbehandling. I punkt 21 under Kunnskap anbefaler Bufdir at teksten endres fra «Har kjennskap til rus, psykiatri, og andre problemområder knyttet til psykisk helse» til «Har bred kunnskap om rus, psykiatri og andre problemområder knyttet til psykisk helse». Videre bør punkt 22 under samme overskrift endres fra «Har kjennskap til familie- og nettverksarbeid» til «Har kunnskap om

familie- og nettverksarbeid». Bufdir anbefaler at det under Kunnskap legges til et punkt som sier: «Har kjennskap til fysiske og psykiske funksjonsnedsettelse, og forståelse for faktorer som bidrar til mestring, deltakelse og tilpasset hjelp i mangfoldige familier». I punkt 4 under Ferdigheter bør teksten endres til: «Kan anvende relasjoner, samtale og samhandling på en måte som fremmer deltakelse og medvirkning, med særlig vekt på samtale og medvirkning med barn og ungdom i ulike livssituasjoner». Det bør legges inn et nytt punkt under Ferdigheter, som sier: «Studenten behersker grunnleggende saksbehandling, vurderinger og dokumentasjon». Det bør legges inn et nytt punkt under Generell kompetanse, som lyder slik: «Kan utveksle synspunkter om muligheter og utfordringer ved bruk av digitale løsninger på individ- og systemnivå, og kan anvende digital kompetanse i utvikling av gode tjenester». LUBen er kopiert fra forslag til retningslinjer for vernepleiere, ettersom denne også er relevant for barnevernspedagoger.

- Ergoterapeututdanningen: I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - Vet ikke
- I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'i svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - Vet ikke
- Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivarettatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'
 - 9
- Begrunn svaret
 - Bufdir ser det som positivt at retningslinjene er inndelt i kunnskapsområder, og mener dette må til for å tydeliggjøre utdanningenes profil. Vi er allikevel bekymret for at den overordnede lyden på retningslinjene ikke vil kunne bidra til mindre uønsket variasjon mellom studiestedene. Bufdir støtter en overgang fra input-

til outputstyring av utdanningene, og aksepterer at læringsutbyttebeskrivelser på programnivå vil måtte være av noe overordnet art. Dog ser vi at LUBene slik de foreslås i retningslinjene er så overordnede at de gir uhensiktsmessig stort rom for variasjon. Det vil bli krevende for institusjonene å utarbeide utdanninger som er like nok til at oppbygning og struktur er gjenkjennelig fra utdanningsinstitusjon til utdanningsinstitusjon. Og det vil fortsatt kunne være vanskelig for avtakertjenestene å ha et godt bilde av hva som særpreger den enkelte profesjon.

- Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?
 - Forslaget til retningslinjer mangler læringsutbytte(r) som gjenspeiler at en nyutdannet ergoterapeut har forståelse for sin rolle i et forløp for de med sammensatte behov. Forslaget er heller ikke tilstrekkelig for å sikre at ergoterapeuter har god kompetanse på universell utforming.
- Begrunn svaret
 - Formålet med praksis er at studentene integrerer kunnskap i sine profesjonelle handlinger, og jobber aktivt med å utvikle sin handlingskompetanse, sin analytiske refleksjon og evne til samhandling med barn, unge og foreldre og samarbeidspartnere. Arbeid med rolleforståelse i praksiskontekst er viktig. Bufdir mener det ikke bør være valgfritt å beskrive praksisdelen i retningslinjene, og anbefaler at det etableres en standard for beskrivelse av praksisdelen i grunnutdanningene. Det er i dag alt for store variasjoner mellom utdanningsinstitusjonene hva gjelder praksisstudier. Gitt praksisstudienes sentrale rolle i profesjonsstudier som er så sterkt knyttet til tjenesteutøvelse, er dette et område der man bør tilstrebe en nasjonal standard og kvalitetsnivå. Formuleringene i forskrift om felles innhold ivaretar ikke dette behovet i tilstrekkelig grad. Praksisdelen i retningslinjene bør si noe om minimum omfang og type praksis. Det bør også være en minstestandard for omfang av veiledning under praksisstudiene, veileders kompetanse og praksisstudienes relevans for utdanningen. Dernest bør praksisdelen være tilknyttet noen spesifikke læringsutbyttebeskrivelser.

- Er det andre høringsinnspill?
 - Begrepsbruk: I læringsutbyttebeskrivelsene brukes ulike begreper for å skille mellom omfanget som det forventes kunnskap, ferdigheter eller generell kompetanse i. Eksempelvis skilles det mellom «bred kunnskap om», «kunnskap om», «kjennskap til» og «tilegne seg kunnskap om». Når du har innsikt i for eksempel etiske problemstillinger – er det «mer» enn bred kunnskap? Bufdir stiller spørsmålsteget ved hvorvidt operasjonaliseringen av disse nyansene er lik ved de ulike utdanningsstedene? Tekstinnspill: Del I. Identitet, profesjon og etikk, «Kunnskaper»: Bufdir anbefaler at det legges til nytt punkt «Har kunnskap om lovverk som regulerer opplysningsplikt, taushetsplikt og avvergeplikt». Del VI. Folkehelse, kultur og politikk, «Kunnskaper»: «Har kunnskap om sosiale og helsemessige utfordringer inkludert omsorgssvikt, vold, overgrep, rus- og sosioøkonomiske problemer, samt hvilken støtte og hjelp mennesker med slike utfordringer trenger fra helse- og sosialtjenesten». Under «Ferdigheter» anbefaler Bufdir at det legges til følgende punkt: «Kan anvende relevant kunnskap til å identifisere og følge opp mennesker som er utsatt for omsorgssvikt, vold og overgrep, og henvise videre ved behov».
- Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'
 - 9
- Begrunn svaret
 - Bufdir ser det som positivt at retningslinjene er inndelt i kunnskapsområder, og mener dette må til for å tydeliggjøre utdanningenes profil. Vi er allikevel bekymret for at den overordnede lyden på retningslinjene ikke vil kunne bidra til mindre uønsket variasjon mellom studiestedene. Bufdir støtter en overgang fra input-til outputstyring av utdanningene, og aksepterer at læringsutbyttebeskrivelser på programnivå vil måtte være av noe overordnet art. Dog ser vi at LUBene slik de foreslås i retningslinjene er så overordnede at de gir uhensiktsmessig stort rom for variasjon.

Det vil bli krevende for institusjonene å utarbeide utdanninger som er like nok til at oppbygning og struktur er gjenkjennelig fra utdanningsinstitusjon til utdanningsinstitusjon. Og det vil fortsatt kunne være vanskelig for avtakertjenestene å ha et godt bilde av hva som særpreger den enkelte profesjon.

- Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?
 - Bufdir savner et fokus på psykisk helse, og mener at dette begrepet bør nevnes eksplisitt i retningslinjene, ikke bare inngå under det overordnede begrepet helse. Det mangler også en læringsutbyttebeskrivelse som reflekterer at en nyutdannet fysioterapeut har forståelse for sin rolle i et forløp for de med sammensatte behov.
- Begrunn svaret
 - Formålet med praksis er at studentene integrer kunnskap i sine profesjonelle handlinger, og jobber aktivt med å utvikle sin handlingskompetanse, sin analytiske refleksjon og evne til samhandling med barn, unge og foreldre og samarbeidspartnere. Arbeid med rolleforståelse i praksiskontekst er viktig. Bufdir mener det ikke bør være valgfritt å beskrive praksisdelen i retningslinjene, og anbefaler at det etableres en standard for beskrivelse av praksisdelen i grunnutdanningene. Det er i dag alt for store variasjoner mellom utdanningsinstitusjonene hva gjelder praksisstudier. Gitt praksisstudienes sentrale rolle i profesjonsstudier som er så sterkt knyttet til tjenesteutøvelse, er dette et område der man bør tilstrebe en nasjonal standard og kvalitetsnivå. Formuleringene i forskrift om felles innhold ivaretar ikke dette behovet i tilstrekkelig grad. Praksisdelen i retningslinjene bør si noe om minimum omfang og type praksis. Det bør også være en minstestandard for omfang av veiledning under praksisstudiene, veileders kompetanse og praksisstudienes relevans for utdanningen. Dernest bør praksisdelen være tilknyttet noen spesifikke læringsutbyttebeskrivelser.
- I hvilken grad er omfanget på retningslinjen gjennomførbart innenfor rammene av en 3-årig bachelorutdanning? Besvar på en skala fra 1-5 der '1' er 'alt for lite omfattende' og '5' er 'alt for omfattende'

- Vet ikke
- Er det andre høringsinnspill?
 - Begrepsbruk: I læringsutbyttebeskrivelsene brukes ulike begreper for å skille mellom omfanget som det forventes kunnskap, ferdigheter eller generell kompetanse i. Eksempelvis skilles det mellom «bred kunnskap om», «kunnskap om», «kjennskap til» og «tilegne seg kunnskap om». Når du har innsikt i for eksempel etiske problemstillinger – er det «mer» enn bred kunnskap? Bufdir stiller spørsmålstegn ved hvorvidt operasjonaliseringen av disse nyansene er lik ved de ulike utdanningsstedene?
- Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'
 - 9
- Begrunn svaret
 - Bufdir ser det som positivt at retningslinjene er inndelt i kunnskapsområder, og mener dette må til for å tydeliggjøre utdanningenes profil. Vi er allikevel bekymret for at den overordnede lyden på retningslinjene ikke vil kunne bidra til mindre uønsket variasjon mellom studiestedene. Bufdir støtter en overgang fra input-til outputstyring av utdanningene, og aksepterer at læringsutbyttebeskrivelser på programnivå vil måtte være av noe overordnet art. Dog ser vi at LUBene slik de foreslås i retningslinjene er så overordnede at de gir uhensiktsmessig stort rom for variasjon. Det vil bli krevende for institusjonene å utarbeide utdanninger som er like nok til at oppbygning og struktur er gjenkjennelig fra utdanningsinstitusjon til utdanningsinstitusjon. Og det vil fortsatt kunne være vanskelig for avtakertjenestene å ha et godt bilde av hva som særpreger den enkelte profesjon.
- Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?
 - Forslaget til retningslinjer har mangler knyttet til: - Lovverk som regulerer opplysningsplikt, taushetsplikt og avvergeplikt - Forståelse for sin rolle i et forløp for de med sammensatte behov

- Begrunn svaret
 - Formålet med praksis er at studentene integrerer kunnskap i sine profesjonelle handlinger, og jobber aktivt med å utvikle sin handlingskompetanse, sin analytiske refleksjon og evne til samhandling med barn, unge og foreldre og samarbeidspartnere. Arbeid med rolleforståelse i praksiskontekst er viktig. Bufdir mener det ikke bør være valgfritt å beskrive praksisdelen i retningslinjene, og anbefaler at det etableres en standard for beskrivelse av praksisdelen i grunnutdanningene. Det er i dag alt for store variasjoner mellom utdanningsinstitusjonene hva gjelder praksisstudier. Gitt praksisstudienes sentrale rolle i profesjonsstudier som er så sterkt knyttet til tjenesteutøvelse, er dette et område der man bør tilstrebe en nasjonal standard og kvalitetsnivå. Formuleringene i forskrift om felles innhold ivaretar ikke dette behovet i tilstrekkelig grad. Praksisdelen i retningslinjene bør si noe om minimum omfang og type praksis. Det bør også være en minstestandard for omfang av veiledning under praksisstudiene, veileders kompetanse og praksisstudienes relevans for utdanningen. Dernest bør praksisdelen være tilknyttet noen spesifikke læringsutbyttebeskrivelser.
- Bør retningslinjen inneholde et minimumskrav til innholdet i praksisstudiene?
 - Ja
- Begrunn svaret
 - Se svar på spørsmål om beskrivelsen av praksis er hensiktsmessig og gjennomførbart.
- Er det andre høringsinnspill?
 - Begrepsbruk: I læringsutbyttebeskrivelsene brukes ulike begreper for å skille mellom omfanget som det forventes kunnskap, ferdigheter eller generell kompetanse i. Eksempelvis skilles det mellom «bred kunnskap om», «kunnskap om», «kjennskap til» og «tilegne seg kunnskap om». Når du har innsikt i for eksempel etiske problemstillinger – er det «mer» enn bred kunnskap? Bufdir stiller spørsmålsteget ved hvorvidt operasjonaliseringen av disse nyansene er lik ved de ulike utdanningsstedene? Tekstinnsnitt: Del VII Etikk: Bufdir anbefaler at det legges til et punkt under «Kunnskaper»: «Har

kunnskap om lovverk som regulerer opplysningsplikt, taushetsplikt og avvergeplikt».

- Sosionomutdanningen: I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med tjenestenes fremtidige kompetansebehov? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'i svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - 4
- Begrunn svaret
 - Retningslinjene for sosionomutdanningen gjenspeiler en generalistutdanning som favner vidt for å treffe kompetansebehovene i et bredt spekter av helse- og velferdstjenester. Retningslinjene ser ut til å rette utdanningen inn mot barn og unge og har formuleringer knyttet til barn, omsorgskompetanse, familier, rus og vold som er særlig relevant i barnevernet. Retningslinjene er tydelige, og godt strukturert. Ved videre justeringer og forbedringsarbeid, anbefaler vi å se til retningslinjen for sykepleierutdanningen som et eksempel på en særlig godt strukturert retningslinje.
- I hvilken grad vurderes utkast til retningslinjen å være i tråd med brukernes fremtidige behov for kompetanse i tjenestene? Besvar på en skala fra 1 -5, der '1' betyr 'i svært liten grad' og '5' betyr 'i svært stor grad'
 - 4
- Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivaretatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'
 - 9
- Begrunn svaret
 - Bufdir ser det som positivt at retningslinjene er inndelt i kunnskapsområder, og mener dette må til for å tydeliggjøre utdanningenes profil. Vi er allikevel bekymret for at den overordnede lyden på retningslinjene ikke vil kunne bidra til mindre uønsket variasjon mellom studiestedene. Bufdir støtter en overgang fra input- til outputstyring av utdanningene, og aksepterer at læringsutbyttebeskrivelser på programnivå vil måtte være av noe overordnet art. Dog ser vi at LUBene slik de foreslås i retningslinjene

er så overordnede at de gir uhensiktsmessig stort rom for variasjon. Det vil bli krevende for institusjonene å utarbeide utdanninger som er like nok til at oppbygning og struktur er gjenkjennelig fra utdanningsinstitusjon til utdanningsinstitusjon. Og det vil fortsatt være vanskelig for avtakertjenestene å ha et godt bilde av hva som særpreger den enkelte profesjon. Dette gjelder i særdeleshet for barnevern og sosialt arbeid, der den enkelte grunnutdanning kan variere stort fra institusjon til institusjon, men der vi også ser at de to grunnutdanningene tidvis er uhensiktsmessig like hverandre.

- Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?
 - Læringsutbyttebeskrivelsene er lite innrettet med tanke på barn som pasienter og som pårørende. Med tanke på det store omfanget av mishandling, vold og rus knyttet til omsorgssvikt bør dette være mer inne som tema i sosionomutdanningen: kjennetegn på omsorgssvikt, samtale med barn, barn som pårørende, kunnskap om konsekvenser av å leve med vold og psykisk syke foreldre er lite vektlagt. Retningslinjene synes lite innrettet på relasjonskompetanse, barns rettigheter og saksbehandling i barnevernet spesielt. Barnevernet forvalter noen av de sterkeste inngrep en stat kan gjøre i enkeltindividens liv. Beslutninger som fattes av barnevernstjenesten må holde høy kvalitet, og tilsier en særskilt kompetanse om rettssikkerhet og forvaltning. Flere tilsyn viser at det er store mangler når det gjelder dokumentasjon i barnevernstjenestene, både når det gjelder dokumentasjon av vurdering og dokumentasjon av barns synspunkt. Svikt i barnevernstjenestene skyldes i hovedsak mangelfull kunnskap om regelverk, mangelfull dokumentasjon av barnevernsfaglige vurderinger og mangelfull styring og ledelse av tjenestene. Det er viktig at retningslinjene er såpass konkrete at en sikrer at kandidatene har kunnskap om relevant lovverk som barnevernloven, forvaltningsloven og FNs barnekonvensjon, og har kjennskap til andre relevante lovverk. Videre må kandidatene kunne anvende lovverket i sine vurderinger og i konkrete saker, og ivareta barn og familiers rettssikkerhet. Bufdir ser behov for en nasjonal standard for jusskompetanse på et mer operasjonalisert nivå enn hva

som framkommer i retningslinjene, for både barnevernspedagog- og sosionomutdanningene.

- Begrunn svaret
 - Formålet med praksis er at studentene integrerer kunnskap i sine profesjonelle handlinger, og jobber aktivt med å utvikle sin handlingskompetanse, sin analytiske refleksjon og evne til samhandling med barn, unge og foreldre og samarbeidspartnere. Arbeid med rolleforståelse i praksiskontekst er viktig. Bufdir mener det ikke bør være valgfritt å beskrive praksisdelen i retningslinjene, og anbefaler at det etableres en standard for beskrivelse av praksisdelen i grunnutdanningene. Det er i dag alt for store variasjoner mellom utdanningsinstitusjonene hva gjelder praksisstudier. Gitt praksisstudienes sentrale rolle i profesjonsstudier som er så sterkt knyttet til tjenesteutøvelse, er dette et område der man bør tilstrebe en nasjonal standard og kvalitetsnivå. Formuleringene i forskrift om felles innhold ivaretar ikke dette behovet i tilstrekkelig grad. Praksisdelen i retningslinjene bør si noe om minimum omfang og type praksis. Det bør også være en minstestandard for omfang av veiledning under praksisstudiene, veileders kompetanse og praksisstudienes relevans for utdanningen. Dernest bør praksisdelen være tilknyttet noen spesifikke læringsutbyttebeskrivelser.
- Begrunn svaret
 - Forslaget til retningslinjer for sosionomutdanningen er gode, men omfattende. Det framstår ikke tydelig for Bufdir hvorvidt omfanget er gjennomførbart på tre år. Generelt er det påpekt fra flere hold at barnevernets kompetansebehov vanskelig kan dekkes innenfor treårig grunnutdanning. Regjeringen har satt som mål at andelen ansatte i barnevernet med masterutdanning skal økes. I direktoratets vurdering er det behov for spesialisert kompetanse knyttet til flere av barnevernets arbeidsoppgaver. Slik spesialisert kompetanse fordrer utdanning utover grunnutdanning. Bufdir arbeider for tiden med å utrede behov for master, kompetansekrav og autorisasjon for arbeid i barnevernet, og vil derfor kunne gi flere innspill når denne er ferdig.

- Den delen av studiet som foregår i praksis er omtalt under studiets oppbygging. Er det flere eller andre forhold knyttet til praksisstudiene som bør inn i retningslinjene?
 - Ja. Se innspill under spørsmålet om beskrivelsen praksisstudiet er hensiktsmessig og gjennomførbar.
- Er det andre høringsinnspill?
 - Begrepsbruk: I læringsutbyttebeskrivelsene brukes ulike begreper for å skille mellom omfanget som det forventes kunnskap, ferdigheter eller generell kompetanse i. Eksempelvis skilles det mellom «bred kunnskap om», «kunnskap om», «kjennskap til» og «tilegne seg kunnskap om». Når du har innsikt i for eksempel etiske problemstillinger – er det «mer» enn bred kunnskap? Bufdir stiller spørsmålstegn ved hvorvidt operasjonaliseringen av disse nyansene er lik ved de ulike utdanningsstedene? Tekstinnsnitt: Del II Kunnskap om sosiale problem, punkt 4: Funksjonsnedsettelse bør nevnes sammen med de andre diskrimineringsgrunnlagene. Eventuelt bør funksjonsnedsettelse nevnes i eget punkt med følgende tekst: «Har kjennskap til fysiske og psykiske funksjonsnedsettelse, og forståelse for faktorer som bidrar til mestring, deltakelse og tilpasset hjelp i mangfoldige familier». Del III Arbeid med sosiale problemer, punkt 10: Setningen «Kan anvende metoder i samfunnsarbeid som fremmer makt, deltakelse og representasjon» suppleres med «på individ- og systemnivå». Del III Arbeid med sosiale problemer, under Ferdigheter: Det bør legges inn et nytt punkt som sier: «Studenten behersker grunnleggende saksbehandling, vurderinger og dokumentasjon». Del III Arbeid med sosiale problemer, under Generell kompetanse. Det bør legges inn et nytt punkt som lyder slik: «Kan utveksle synspunkter om muligheter og utfordringer ved bruk av digitale løsninger på individ- og systemnivå, og kan anvende digital kompetanse i utvikling av gode tjenester». LUBen er kopiert fra forslag til retningslinjer for vernepleiere, ettersom denne også er relevant for sosionomer.
- Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivarett i

læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'

○ 9

- Begrunn svaret
 - Bufdir ser det som positivt at retningslinjene er inndelt i kunnskapsområder, og mener dette må til for å tydeliggjøre utdanningenes profil. Vi er allikevel bekymret for at den overordnede lyden på retningslinjene ikke vil kunne bidra til mindre uønsket variasjon mellom studiestedene. Bufdir støtter en overgang fra input- til outputstyring av utdanningene, og aksepterer at læringsutbyttebeskrivelser på programnivå vil måtte være av noe overordnet art. Dog ser vi at LUBene slik de foreslås i retningslinjene er så overordnede at de gir uhensiktsmessig stort rom for variasjon. Det vil bli krevende for institusjonene å utarbeide utdanninger som er like nok til at oppbygning og struktur er gjenkjennelig fra utdanningsinstitusjon til utdanningsinstitusjon. Og det vil fortsatt kunne være vanskelig for avtakertjenestene å ha et godt bilde av hva som særpreger den enkelte profesjon.
- Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?
 - Oppsummert har forslaget til retningslinjer mangler knyttet til: - Relasjonskompetanse, relasjonsarbeid og samtalekompetanse med foreldre og barn - Forståelse for sin rolle i et forløp for de med sammensatte behov
- Begrunn svaret
 - Formålet med praksis er at studentene integrer kunnskap i sine profesjonelle handlinger, og jobber aktivt med å utvikle sin handlingskompetanse, sin analytiske refleksjon og evne til samhandling med barn, unge og foreldre og samarbeidspartnere. Arbeid med rolleforståelse i praksiskontekst er viktig. Bufdir mener det ikke bør være valgfritt å beskrive praksisdelen i retningslinjene, og anbefaler at det etableres en standard for beskrivelse av praksisdelen i grunnutdanningene. Det er i dag alt for store variasjoner mellom utdanningsinstitusjonene hva gjelder praksisstudier. Gitt praksisstudienes sentrale rolle i profesjonsstudier som er så sterkt knyttet til tjenesteutøvelse, er dette et område der

man bør tilstrebe en nasjonal standard og kvalitetsnivå. Formuleringene i forskrift om felles innhold ivaretar ikke dette behovet i tilstrekkelig grad. Praksisdelen i retningslinjene bør si noe om minimum omfang og type praksis. Det bør også være en minstestandard for omfang av veiledning under praksisstudiene, veileders kompetanse og praksisstudienes relevans for utdanningen. Dernest bør praksisdelen være tilknyttet noen spesifikke læringsutbyttebeskrivelser.

- Er det andre høringsinnspill?
 - Begrepsbruk: I læringsutbyttebeskrivelsene brukes ulike begreper for å skille mellom omfanget som det forventes kunnskap, ferdigheter eller generell kompetanse i. Eksempelvis skilles det mellom «bred kunnskap om», «kunnskap om», «kjennskap til» og «tilegne seg kunnskap om». Når du har innsikt i for eksempel etiske problemstillinger – er det «mer» enn bred kunnskap? Bufdir stiller spørsmålsteget ved hvorvidt operasjonaliseringen av disse nyansene er lik ved de ulike utdanningsstedene? Tekstinnsnitt: Del I, Helse og kunnskap: Bufdir anbefaler at teksten under punkt 12 endres og deles i to punkter; ett under «kunnskap», og ett under «ferdigheter». Under punkt 12 (Kunnskap) bør teksten endres til «Har kunnskap om sosiale og helsemessige utfordringer inkludert omsorgssvikt, vold, overgrep, rus- og sosioøkonomiske problemer, samt hvilken støtte og hjelp mennesker med slike utfordringer trenger fra helse- og sosialtjenesten». Under «ferdigheter» anbefaler Bufdir at det legges til følgende punkt: «Kan anvende relevant kunnskap til å identifisere og følge opp mennesker som er utsatt for omsorgssvikt, vold og overgrep, og henvise videre ved behov». Del II, Etikk, kommunikasjon og samhandling: Bufdir anbefaler at det legges til et punkt under «Kunnskap»: «Har kunnskap om lovverk som regulerer opplysningsplikt, taushetsplikt og avvergeplikt».
- Hvordan vurderes graden av detaljering med hensyn til utdanningsinstitusjonens behov for autonomi (mulighet for lokal tilpasning) og behovet for nasjonal standardisering å være ivare tatt i læringsutbyttebeskrivelsene? Besvar på en skala fra 1 -10, der '1' er 'alt for detaljerte' og '10' er 'alt for generelle'

- Begrunn svaret
 - Bufdir ser det som positivt at retningslinjene er inndelt i kunnskapsområder, og mener dette må til for å tydeliggjøre utdanningenes profil. Vi er allikevel bekymret for at den overordnede lyden på retningslinjene ikke vil kunne bidra til mindre uønsket variasjon mellom studiestedene. Bufdir støtter en overgang fra input- til outputstyring av utdanningene, og aksepterer at læringsutbyttebeskrivelser på programnivå vil måtte være av noe overordnet art. Dog ser vi at LUBene slik de foreslås i retningslinjene er så overordnede at de gir uhensiktsmessig stort rom for variasjon. Det vil bli krevende for institusjonene å utarbeide utdanninger som er like nok til at oppbygning og struktur er gjenkjennelig fra utdanningsinstitusjon til utdanningsinstitusjon. Og det vil fortsatt kunne være vanskelig for avtakertjenestene å ha et godt bilde av hva som særpreger den enkelte profesjon.
- Er det noen typer kompetanse som mangler i høringsutkastet til retningslinje?
 - Forslaget til retningslinjer har mangler knyttet til: -
 Relasjonskompetanse, relasjonsarbeid og samtalekompetanse med foreldre og barn - Systematisk arbeid, rutiner og rapportering -
 Forståelse for sin rolle i et forløp for de med sammensatte behov
- Begrunn svaret
 - Formålet med praksis er at studentene integrerer kunnskap i sine profesjonelle handlinger, og jobber aktivt med å utvikle sin handlingskompetanse, sin analytiske refleksjon og evne til samhandling med barn, unge og foreldre og samarbeidspartnere. Arbeid med rolleforståelse i praksiskontekst er viktig. Bufdir mener det ikke bør være valgfritt å beskrive praksisdelen i retningslinjene, og anbefaler at det etableres en standard for beskrivelse av praksisdelen i grunnutdanningene. Det er i dag alt for store variasjoner mellom utdanningsinstitusjonene hva gjelder praksisstudier. Gitt praksisstudienes sentrale rolle i profesjonsstudier som er så sterkt knyttet til tjenesteutøvelse, er dette et område der man bør tilstrebe en nasjonal standard og kvalitetsnivå. Formuleringene i forskrift om felles innhold ivaretar ikke dette behovet i tilstrekkelig grad. Praksisdelen i retningslinjene bør si noe

om minimum omfang og type praksis. Det bør også være en minstestandard for omfang av veiledning under praksisstudiene, veileders kompetanse og praksisstudienes relevans for utdanningen. Dernest bør praksisdelen være tilknyttet noen spesifikke læringsutbyttebeskrivelser.

- Er det andre høringsinnspill?
 - Begrepsbruk: I læringsutbyttebeskrivelsene brukes ulike begreper for å skille mellom omfanget som det forventes kunnskap, ferdigheter eller generell kompetanse i. Eksempelvis skilles det mellom «bred kunnskap om», «kunnskap om», «kjennskap til» og «tilegne seg kunnskap om». Når du har innsikt i for eksempel etiske problemstillinger – er det «mer» enn bred kunnskap? Bufdir stiller spørsmålstegn ved hvorvidt operasjonaliseringen av disse nyansene er lik ved de ulike utdanningsstedene? Tekstinnsnitt: Del III Likestilling og ikke-diskriminering, Ferdigheter (forslag om tilføyelse av nytt punkt): «Kan anvende relevant kunnskap til å identifisere og følge opp mennesker som er utsatt for omsorgssvikt, vold og overgrep, innhente bistand hos annet helsepersonell eller henvise videre ved behov». Del VI Vernepleiefaglig arbeid og profesjonens arbeidsprosesser, Generell kompetanse «kulturkompetanse» endres til «mangfoldskompetanse»

[Gi tilbakemelding](#)

Tjenesten er levert av www.questback.com - Questback Essentials